

Universiteit
Leiden
The Netherlands

**Medisch beroepgeheim en de zorgplicht van de arts bij
kindermishandeling in de rechtsverhouding tussen arts, kind en ouders**
Sombroek-van Doorm, M.P.

Citation

Sombroek-van Doorm, M. P. (2019, February 19). *Medisch beroepgeheim en de zorgplicht van de arts bij kindermishandeling in de rechtsverhouding tussen arts, kind en ouders. Meijers-reeks*. Boom Juridisch. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/68879>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/68879>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/68879> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Doorm M.P. van

Title: Medisch beroepgeheim en de zorgplicht van de arts bij kindermishandeling in de rechtsverhouding tussen arts, kind en ouders

Issue Date: 2019-02-19

Literatuurlijst

BOEKEN, ARTIKELN EN RAPPORTEN

Advies Sprokkereef 2016

Aanbeveling en verbetering Meldcode en werkwijze Veilig Thuis, Advies van J.D. Sprokkereef i.o.v. VNG, 2016.

Alink e.a. 2011

Kindermishandeling in Nederland anno 2010: de Tweede Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen (NPM-2010), TNO Child Health, Leiden: Casimir Publishers 2011.

Alink e.a., *NJB* 2017

L. Alink e.a., 'De Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van kinderen en jeugdigen (NPM). Een repliek op Prinsen', *NJB* 2017/2229, p. 3079-3080.

Asser/de Boer 2010

J. de Boer, Mr. C. Assers *Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 1. Personen- en Familierecht*, Deventer: Kluwer 2010.

Asser/Tjong Tjin Tai 7-IV 2018

T.F.E. Tjong Tjin Tai, Mr. C. Assers *Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 7. Bijzondere Overeenkomsten. Deel IV. Opdracht, incl. de geneeskundige behandelingsovereenkomst en de reisovereenkomst*, Deventer: Wolters Kluwer 2018.

Asser/Vranken 2014

J.B.M. Vranken, Mr. C. Assers *Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. Algemeen deel [4]. Een synthese*, Deventer: Kluwer 2014.

Augeo & Ministerie van VWS 2018

Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, Zeist & Den Haag: Augeo Foundation & Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2018.

Baartman 2005

H.E.M. Baartman, *Over de hoeksteen en kindermishandeling als toetssteen* (afscheidsrede Amsterdam VU), Amsterdam: Vrije Universiteit 2005.

Baartman 2009

H.E.M. Baartman, *Het begrip kindermishandeling. Pleidooi voor een herbezinning en voor bezonnen beleid*, Driebergen: Augeo Foundation 2009.

Baartman, *FJR* 2012

H.E.M. Baartman, 'Actieplan Aanpak Kindermishandeling 2012-2016', *FJR* 2012/18, p. 48-50.

Bakker, *TvGR* 2004

D.J. Bakker, 'Toegang tot de zorg voor illegalen', *TvGR* 2004, p. 445-450.

- Bannier, *NJB* 2007
F.A.W. Bannier, 'Het verschoningsrecht en de 'affaire Meijering'', *NJB* 2007/991, p. 1159-1163.
- Bannier e.a. 2008
F.A.W. Bannier e.a., *Beroepsgeheim en verschoningsrecht. Handboek voor de advocaat, medisch hulpverlener, notaris en geestelijke*, Den Haag: Sdu uitgever 2008.
- Baumrind, *Child Development* 1966
D. Baumrind, 'Effects of authoritative parental control on child behavior', *Child Development* (37) 1966, afl. 4, p. 887-907.
- Baumrind, *Family Relations* 1996
D. Baumrind, 'The discipline controversy revisited', *Family Relations* (45) 1996, afl. 4, p. 405-414.
- Beauchamp & Childress 2013
T.L. Beauchamp & J.F. Childress, *Principles of biomedical ethics*, New York: Oxford University Press 2013.
- Bertens & Vellinga-Schootstra 2013
T. Bertens & F. Vellinga-Schootstra, 'Grondslagen en strafprocessuele gevolgen van de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht van de arts, advocaat en notaris', in: *Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland. Preadviezen 2013*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2013, p. 171-234.
- Blok 2002
P.H. Blok, *Het recht op privacy. Een onderzoek naar de betekenis van het begrip 'privacy' in het Nederlandse en Amerikaanse recht* (diss. Tilburg), Den Haag: Boom juridische uitgevers 2002.
- Bol & Dute, *TvGR* 2014
C.A. Bol & J.C.J. Dute, 'Melding van kindermishandeling: afscheid van conflict van plichten?', *TvGR* 2014, p. 13-23.
- Van Boom, *TvPr* 2013
W.H. van Boom, 'Empirisch privaatrecht: enige beschouwingen over de rol van empirisch onderzoek in de hedendaagse privaatrechtswetenschap', *TvPr* 2013, p. 7-84.
- Brants e.a. 2006
C. Brants e.a., *Verschoningsrecht in het strafrecht van België en Nederland* (Preadviezen voor de Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Strafrecht 2006), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2006.
- Brouardel 1893
P. Brouardel, *Le secret médical*, Paris: Baillière, 2e éd., 1893.
- Bruning 2006
M.R. Bruning, *Over sommige kinderen moet je praten: gegevensuitwisseling in de jeugdzorg* (oratie Leiden), Leiden: Universiteit Leiden 2006.
- Bruning, *NJCM-Bulletin* 2006
M.R. Bruning, annotatie HR 9 mei 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV2386, *NJCM-Bulletin* 2006, p. 1128-1138 (Verschoningsrecht inzake medisch consultatiebureau dossier van Savanna gehonoreerd).
- Bruning, *TvGR* 2013
M.R. Bruning, 'Zorg om het kind. Bescherming van minderjarigen en het gezondheidsrecht', *TvGR* 2013, p. 115-135.

- Buijsen c.s. 2012
Medisch beroepsgeheim in dubio: de verhouding van het medisch beroepsgeheim tot zwaarwegende maatschappelijke belangen, Rotterdam: Erasmus Universiteit 2012.
- Buruma, DD 2004
Y. Buruma, 'Acht nieuwe wetten: de zin en onzin van gegevens-bescherming', *DD* 2004, p. 665-675.
- Buruma, *NJB* 2012
Y. Buruma, 'Komt een agent bij de dokter', *NJB* 2012/459, p. 517.
- Castermans 1992
A.G. Castermans, *De mededelingsplicht in de onderhandelingsfase* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1992.
- Croonen, MC 2015
H. Croonen, 'WhatsApp populair onder artsen', *MC* 2015, p. 2380-2381.
- Defloor, RW 2011
S. Defloor, 'Het beroepsgeheim van de adviserende arts in de private verzekering', *RW* 2011, p. 858-869.
- Van Dijk e.a. 2009
T.E. van Dijk e.a. (red.), *Uitsprakenbundel Wet bescherming persoonsgegevens*, Den Haag: Sdu uitgevers 2009.
- Doppegieter & De Kanter-Loven, MC 2000
R.M.S. Doppegieter & B.M.J. de Kanter-Loven, 'Ook Hoge Raad verwerpt beroep vertrouwensarts', *MC* 2000, p. 104-105.
- Dörenberg, *FJR* 2013
V.E.T. Dörenberg, 'Gegevensuitwisseling tussen jeugdzorg en gezondheidszorg', *FJR* 2013/53, p. 140-146.
- Dörenberg, *TvGR* 2014
V.E.T. Dörenberg, 'De gezinsvoogd in de spreekkamer', *TvGR* 2014, p. 641.
- Dörenberg & Bruning, *TvGR* 2015
V.E.T. Dörenberg & M.R. Bruning, 'Privacyperikelen rond de Jeugdwet', *TvGR* 2015, p. 617-631.
- Duijst, *FJR* 2005
W.L.J.M. Duijst, 'Nog één keer het beroepsgeheim van de vertrouwensarts kindermishandeling', *FJR* 2005/102, p. 273-276.
- Duijst 2007
W.L.J.M. Duijst, *Boeven in het ziekenhuis. Een juridische beschouwing over de verhouding tussen het medisch beroepsgeheim en de opsporing van strafbare feiten*, Den Haag: Sdu uitgevers 2007.
- Duijst 2009
W.L.J.M. Duijst, *Gezondheidsstrafrecht*, Deventer: Kluwer 2009.
- Duijst & Morsink, *TBS&H* 2017
W.L.J.M. Duijst & M.E.B. Morsink, 'Het medische beroepsgeheim: Heilige huisjes en juridische fictie', *TBS&H* 2017, p. 88-93.
- Duijst & Schalken, *TvGR* 2005
W.L.J.M. Duijst & T.M. Schalken, 'De plicht om af te zien van het verschoningsrecht of: waar het medisch beroepsgeheim moet wijken voor de opsporing', *TvGR* 2005, p. 124-134.

Duijst & Thoonen, AA 2018

W.L.J.M. Duijst & E. Thoonen, 'Het beroepsgeheim reikt over de dood heen: een onhoudbare stelling?', AA 2018, p. 777-785.

Dute, NJB 1994

J.C.J. Dute, 'WGBO: ook een aantasting van patiëntenrechten?', NJB 1994, p. 196.

Dute, *European Journal of Health Law* 2009

J.C.J. Dute, 'Child Abuse, Human Rights and the Role of the Doctor', *European Journal of Health Law* (16) 2009, p. 119-123.

Dute & Ploem, TvGR 2013

J.C.J. Dute & M.C. Ploem, 'Medisch beroepsgeheim en familieleden', TvGR 2013, p. 729-739.

Engberts 1997

D.P. Engberts, *Met permissie. Morele argumentaties inzake het toestemmingsbeginsel bij de totstandkoming van de Wet Geneeskundige Behandelings-Overeenkomst* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1997.

Engberts 2000

D.P. Engberts, 'Verworvenheid zonder vanzelfsprekendheid: over het medisch beroepsgeheim en het recht', in: H.J.M. Cools e.a. (red.), *Vorderingen in de verpleeghuisgeneeskunde*, Leiden: Boerhaave Commissie voor Postacademisch Onderwijs in de Geneeskunde 2000, p. 95-107.

Engberts 2005

D.P. Engberts, *Met recht en reden. Het gemeenschappelijke belang van medische ethiek en gezondheidsrecht* (oratie Leiden), Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2005.

Engberts, TvGR 2013

D.P. Engberts, 'Het Liefdehuis-arrest na honderd jaar herinnerd: kanttekeningen bij de opmaat tot een famous arrest van de Hoge Raad', TvGR 2013, p. 720-728.

Engberts & Kalkman-Bogerd 2013

D.P. Engberts & L.E. Kalkman-Bogerd (red.), *Leerboek Gezondheidsrecht*, Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2013.

Enkelaar & Van der Does, FJR 2009

A.C. Enkelaar & A.M.I. van der Does, 'Ouderlijke (on)verantwoordelijkheid, al voor de geboorte', FJR 2009/3, p. 4-9.

Enschedé 2005

C.J. Enschedé, *Beginnels van strafrecht*, Deventer: Kluwer 2005.

Fernhout 2004

F.J. Fernhout, *Het verschoningsrecht van getuigen in civiele zaken* (diss. Maastricht), Deventer: Kluwer 2004.

Forder/Bruning, GS Personen- en familierecht art. 1:240 BW, aant. 1

C.F. Forder/M.R. Bruning, 'commentaar op art. 1:240 BW: Uitzondering geheimhoudingsplicht, aant. 1. Afweging van plichten in geval van een vermoeden van kindermishandeling', in: *Groene Serie Personen- en familierecht*, Deventer: Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 3 september 2017).

Forder/Bruning, GS Personen- en familierecht art. 1:240 BW, aant. 2

C.F. Forder/M.R. Bruning, 'commentaar op art. 1:240 BW: Uitzondering geheimhoudingsplicht, aant. 2. Hoe de belangenafweging dient te worden gemaakt', in: *Groene*

- Serie Personen- en familierecht*, Deventer: Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 3 september 2017).
- General Medical Council 2012
Protecting children and young people: doctors' responsibilities, London: General Medical Council 2012.
- Gevers 1990
J.K.M. Gevers, 'Rechtsbescherming na de dood', in: J.K.M. Gevers & J.H. Hubben (red.), *Grenzen aan de zorg, zorgen aan de grens: liber amicorum voor prof. dr. H.J.J. Leenen*, Alphen aan den Rijn: Samsom H.D. Tjeenk Willink 1990, p. 170-180.
- Gevers, *TvGR* 2003
J.K.M. Gevers, 'Derden waarschuwen voor gevaar: een kwestie van mogen of moeten?', *TvGR* 2003, p. 523.
- Gevers, *TvGR* 2013
J.K.M. Gevers, 'Het beroepsgeheim van de bedrijfsarts en de verzekeringsarts', *TvGR* 2013, p. 740-749.
- Griffith, *Human Vaccines & Immunotherapeutics* 2016
R. Griffith, 'What is Gillick competence?', *Human Vaccines & Immunotherapeutics* (12) 2016, afl. 1, p. 244-247.
- Handreiking gegevensuitwisseling in de bemoezorg* 2014
Handreiking gegevensuitwisseling in de bemoezorg, Utrecht: GGD GHOR Nederland, GGZ Nederland & KNMG 2014.
- Hartlief, *WPNR* 2005
T. Hartlief, 'Bewuste roekeloosheid: consistentie bij begrenzing in het privaatrecht', *WPNR* 2005, p. 953-954.
- Den Hartogh 2014
G.A. den Hartogh, 'De morele grondslagen van het gezondheidsrecht: de erfenis van Leenen', in: *Ethiek en gezondheidsrecht* (Preadvies voor de Vereniging voor Gezondheidsrecht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2014, p. 13-89.
- Ten Have, Ter Meulen & Van Leeuwen 2009
H.A.M.J. ten Have, R.H.J. ter Meulen & E. van Leeuwen, *Medische Ethiek*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2009.
- Hazewinkel-Suringa 1959
D. Hazewinkel-Suringa, *De doolhof van het beroepsgeheim*, Haarlem: Tjeenk Willink & Zoon 1959.
- Hendriks 2009
A.C. Hendriks, 'De betekenis van het EVRM voor het gezondheidsrecht', in: *Gezondheidszorg en Europees recht* (Preadvies uitgebracht voor de Vereniging voor Gezondheidsrecht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2009, p. 7-102.
- Hendriks, *AA* 2010
A.C. Hendriks, 'Voorkomen is beter dan genezen, ook tijdens de zwangerschap', *AA* 2010, p. 304-306.
- Hendriks, *NJB* 2011
A.C. Hendriks, 'Komt een kind bij de dokter, moet de dokter naar de rechter?', *NJB* 2011/1396, p. 1778-1779.
- Hendriks, *NJB* 2017
A.C. Hendriks, 'Kroniek van het gezondheidsrecht', *NJB* 2017/840, p. 1069-1081.

- Hendriks, *NJCM-Bulletin* 2001
 A.C. Hendriks, 'Het medisch beroepsgeheim. Enige actuele dilemma's', *NJCM-Bulletin* 2001, p. 525-538.
- Hendriks, *NTvG* 2016
 A.C. Hendriks, 'Arts en WhatsApp', *NTvG* 2016, 160:B1348.
- Hendriks, *TvGR* 2013
 A.C. Hendriks, 'Vertrouwensarts: een te vertrouwen arts?!', *TvGR* 2013, p. 433.
- Hendriks & Krijnen, *NJB* 2009
 A.C. Hendriks & B. Krijnen, 'Het recht op zorg op verschillende manieren geregeld – maar jegens wie heeft de zorgconsument nu eigenlijk rechten?', *NJB* 2009/964, p. 1264-1272.
- Hendriks, De Roode & Sombroek-Van Doorm, *FJR* 2009
 A.C. Hendriks, R.P. de Roode, & M.P. Sombroek-Van Doorm, 'Nieuwe KNMG-meldcode kindermishandeling aan de tuchtrechtspraak getoetst: Code biedt steun bij doorbreken van beroepsgeheim', *FJR* 2009/107, p. 285-290.
- Herring 2006
 J. Herring, *Medical Law and Ethics*, Oxford: Oxford University Press 2006.
- Het afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling 2017
Basisdocument Het afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport & Ministerie van Veiligheid en Justitie 2017.
- Houtzager 2004
 H.L. Houtzager, 'De eed van Hippocrates in historisch perspectief', in: V. Kirkels (red.), *Eed van Hippocrates: nog van deze tijd?*, Nijmegen: Valkhof Pers 2004, p. 11-26.
- De Hullu 2000
 J. de Hullu, *Materieel strafrecht. Over algemene leerstukken van strafrechtelijke aansprakelijkheid naar Nederlands recht*, Deventer: Gouda Quint 2000.
- Van IJzendoorn e.a. 2007
Kindermishandeling in Nederland anno 2005: De Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen (NPM-2005), Leiden: Casimir 2007.
- Impactanalyse Veilig Thuis. Tussenrapportage 2017
 J.D. Sprokkereef, *Impactanalyse Veilig Thuis. Programma aanscherping en verbetering Meldcode en werkwijze Veilig Thuis. Tussenrapportage: uitgangspunten januari 2017*, i.o.v. Ministerie van VWS, Ministerie van Veiligheid en Justitie & VNG, 2017.
- Jackson 2006
 E. Jackson, *Medical Law: Text, Cases and Materials*, Oxford: Oxford University Press 2006.
- Jones, *Journal of Medical Ethics* 2003
 C. Jones, 'The utilitarian argument for medical confidentiality: a pilot study of patients' views', *Journal of Medical Ethics* (29) 2003, p. 348-352.
- De Jong 2004
 E.J.C. de Jong, 'Het beroepsgeheim en derdenbelangen', in: *Het beroepsgeheim, continuïteit en verandering* (Preadvies voor de Vereniging voor Gezondheidsrecht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2004, p. 75-141.

- De Jong & Kastelein, *TvGR* 2014
E.J.C. de Jong & W.R. Kastelein, 'Kroniek rechtspraak tuchtrecht', *TvGR* 2014, p. 24-47.
- Kahn 2001
Ph.S. Kahn, *De juridische relatie ziekenhuis-medisch specialist en kwaliteit van zorg* (diss. Rotterdam), Lelystad: Koninklijke Vermande 2001.
- Kastelein 2004
W.R. Kastelein, 'Het beroepsgeheim in rechte. Zwijgen: recht of plicht?', in: *Het beroepsgeheim, continuïteit en verandering* (Preadvies voor de Vereniging voor Gezondheidsrecht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2004, p. 143-196.
- Kastelein, *NTvG* 2008
W.R. Kastelein, 'Toenemende druk op artsen om te spreken of te zwijgen; recente juridische ontwikkelingen rond beroepsgeheim en verschoningsrecht', *NTvG* 2008, p. 478-482.
- Kastelein, *TvGR* 2013
W.R. Kastelein, 'Strafrechtelijke inbeslagname bij de medisch verschoningsgerechtigde', *TvGR* 2013, p. 764-773.
- Kastelein & Meulemans, *TvGR* 2007
W.R. Kastelein & E.W.M. Meulemans, 'Kroniek rechtspraak tuchtrecht', *TvGR* 2007, p. 438-451.
- Kempe e.a., *Journal of the American Medical Association* 1962
C.H. Kempe e.a., 'The battered-child syndrome', *Journal of the American Medical Association* (181) 1962, p. 105-112.
- De Kievit, *FJR* 2018
F.M. de Kievit, 'Wie beslist? De autonomie van minderjarigen in het geven van toestemming voor een medische behandeling', *FJR* 2018/16, p. 66-72.
- de Kinderombudsman 2013
Is de zorg gegrond? Analyse van het feitenonderzoek aan de basis van ingrijpende jeugdzorg-beslissingen, Den Haag: de Kinderombudsman 2013.
- KNMG-advies 2010
S. Nouwt, begeleidende brief bij KNMG-advies 'Melding door Artsen aan de VIR: zoveel mogelijk met toestemming', Utrecht: KNMG 2010.
- KNMG-afwegingskader 2018
Afwegingskader kindermishandeling en huiselijk geweld: Stap 5 KNMG-meldcode, Utrecht: KNMG 2018.
- KNMG-gedragscode 2016
Gedragscode Elektronische Gegevensuitwisseling in de Zorg (EGiZ), Utrecht: KNMG & Nationaal ICT Instituut in de zorg 2016.
- KNMG-gedragsregels 2013
Gedragsregels voor artsen (Richtlijn II.01), Utrecht: KNMG 2013.
- KNMG-handreiking 2010
Handreiking Verantwoordelijkheidsverdeling bij samenwerking in de zorg, Utrecht: KNMG [etc.] 2010.
- KNMG-handreiking 2011
Artsen en Social Media: Handreiking voor het gebruik van Social Media door artsen, Utrecht: KNMG 2011.

- KNMG-meldcode 2002
Meldcode voor medici inzake kindermishandeling, Utrecht:KNMG 2002.
- KNMG-meldcode 2004
Meldcode inzake kindermishandeling, Utrecht: KNMG in samenwerking met Vereniging Vertrouwensartsen Kindermishandeling (VVAK) 2004.
- KNMG-meldcode 2008
Artsen en Kindermishandeling: meldcode en stappenplan, Utrecht:KNMG 2008.
- KNMG-meldcode 2012
KNMG-meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld, Utrecht: KNMG 2012.
- KNMG-meldcode 2014
KNMG-meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld, Utrecht: KNMG 2014.
- KNMG-meldcode 2015
KNMG-Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld, Utrecht: KNMG 2015.
- KNMG-richtlijn 2007
Richtlijn Online arts-patiënt contact, Utrecht: KNMG 2007.
- KNMG-richtlijn 2018
KNMG-Richtlijn Omgaan met medische gegevens, Utrecht: KNMG 2018.
- KNMG-wegwijzer 2014
Het beroepsgeheim in samenwerkingsverbanden: een Wegwijzer voor zorgprofessionals, Utrecht: KNMG [etc.] 2014.
- Kole 2013
Woorden met waarde: kernbegrippen bij de aanpak van kindermishandeling, J. Kole i.o.v. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2013.
- Koops & Vedder 2001
E.J. Koops & A.H. Vedder, *Opsporing versus privacy: de beleving van burgers* (ITeR-reeks), Den Haag: Sdu Uitgevers 2001.
- Kortleven 2013
W.J. Kortleven, *Voorzorg in Nederland. Ontwikkelingen in de maatschappelijke omgang met kindermishandeling, verkeersonveiligheid en genetische modificatie* (diss. Rotterdam), Oosterwijk: Wolf Legal Publishers 2013.
- Langemeijer 1975
G.E. Langemeijer, *Strafrecht of -onrecht*, Deventer: Kluwer 1975.
- Langemeijer, *NJB* 1980
G.E. Langemeijer, 'De journalist die zijn bron niet wil noemen', *NJB* 1980, p. 516-517.
- Lawson & Schermers 1999
R.A. Lawson & H.G. Schermers, *Leading cases of the European Court of Human Rights*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 1999.
- Leenen e.a. 2017
H.J.J. Leenen e.a., *Handboek gezondheidsrecht*, Den Haag: Boom Juridisch 2017.
- Legemaate 2004
J. Legemaate, 'De juridische implicaties van de Nederlandse artseneed', in: V. Kirkels (red.), *Eed van Hippocrates: nog van deze tijd?*, Nijmegen: Valkhof Pers 2004, p. 27-35.
- Legemaate 2011
J. Legemaate, *Wikken en wegen: gezondheidsrecht in beweging* (oratie Amsterdam UvA), Amsterdam: Vossiuspers 2011.

Legemaate, *NJB* 2009

J. Legemaate, 'Beroepsgeheim en verschoningsrecht in de gezondheidszorg. Enkele beschouwingen naar aanleiding van de rechtspraak van de Hoge Raad', *NJB* 2009/2034, p. 2619-2626.

Legemaate, *TvGR* 2013

J. Legemaate, 'De druk op het beroepsgeheim neemt toe', *TvGR* 2013, p. 101.

Legemaate, *TvGR* 2016

J. Legemaate, 'De Wkkgz over kwaliteit van zorg', *TvGR* 2016, p. 53-61.

Van Lopik & Pans, *TLP* 2016

M.A. van Lopik & E. Pans, 'Een goed gesprek tussen patiënt en hulpverlener: de WGB0-nieuwe stijl', *TLP* 2016/77, afl. 3, p. 32-37.

Lutke Schipholt, *MC* 2005

I.L.E. Lutke Schipholt, 'Het beroepsgeheim uitgekleeft: Artsen als informatiebron voor organisaties', *MC* 2005, p. 1460-1462.

Machielse, *NLR* aant. 6.6

A.J. Machielse, 'Sr, aant. 6.6: Onderscheidingen binnen de culpa; bewuste en onbewuste schuld', in: T.J. Noyon, G.E. Langemeijer & J. Remmelink (red.), *Strafrecht*, Deventer: Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 2 oktober 2015).

Machielse, *NLR*, art. 300 Sr, aant. 4

A.J. Machielse, 'artikel 300 Sr, aant. 4: Mishandeling door nalaten', in: T.J. Noyon, G.E. Langemeijer & J. Remmelink (red.), *Strafrecht*, Deventer: Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 26 mei 2015).

Markenstein 2006

L.F. Markenstein, *Tekst en Toelichting WGB0*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006.

Mevis 2006

P.A.M. Mevis, *Capita strafrecht: een thematische inleiding*, Nijmegen: Ars Aequi Libri.

Mevis, *TvGR* 2015

P.A.M. Mevis, 'Strafrecht als waarborg en bedreiging van kwaliteit van zorg tegelijk', *TvGR* 2015, p. 40-54.

Mevis, Verbaan & Salverda 2016

P.A.M. Mevis, J.H.J. Verbaan & B.A. Salverda, *Onderzoek aan in beslag genomen elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten*, Den Haag: WODC, Ministerie van Veiligheid & Justitie 2016.

Mewa, *VR* 2009

V. Mewa, 'Gaan alle geheimen mee in het graf?', *VR* 2009, p. 205-212.

Michalowski, *European Journal of Health Law* 1998

S. Michalowski, 'Medical confidentiality and medical privilege, a comparison of French and German law', *European Journal of Health Law* (5) 1998, p. 89-116.

Van der Mijn 1989

W.B. van der Mijn, *Beroepenwetgeving in de gezondheidszorg*, Deventer: Kluwer 1989.

Ministerie van VWS 2016

Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling, Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2016.

Nan, *NJB* 2017

J. Nan, 'Kroniek van het straf(proces)recht', *NJB* 2017/1907, p. 2537-2547.

Nederlands Huisartsen Genootschap 2016

Landelijke Eerstelijns SamenwerkingsAfspraak (LESA) Kindermishandeling, Utrecht: Nederlands Huisartsen Genootschap [etc.] 2016.

Nieuwenhuis 2001

A.J. Nieuwenhuis, *Tussen privacy en persoonlijkheidsrecht: een grondrechtelijk en rechtsvergelijkend onderzoek*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2001.

Nieuwenhuis 2007

J.H. Nieuwenhuis, 'The Core Business of Privacy Law: Protecting Autonomy', in: K.S. Ziegler (red.), *Human Rights and Private Law: Privacy as Autonomy*, Oxford: Hart Publishing 2007, p. 15-20.

NVK 2016

Richtlijn Signalering Kindermishandeling in de spoedeisende medische zorg, Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde 2016.

Ordre National des Médecins 2016

Signalement et information préoccupante: "Mieux prévenir, mieux signaler, mieux intervenir", Paris: Ordre National des Médecins, Conseil National de l'Ordre 2016.

Overkleef-Verburg 2000

G. Overkleef-Verburg, 'Het grondrecht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer', in: A.K. Koekkoek (red.), *De grondwet: Een systematisch en artikelsgewijs commentaar*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2000, p. 155-178.

Philips-Santman, *TvGR* 2016

C.E. Philips-Santman, 'Het gebruik van patiëntgegevens in de nieuwe klachtenprocedure', *TvGR* 2016, p. 405-418.

Ploem, *NTvG* 1999

M.C. Ploem, 'Inzage in het medisch dossier na overlijden van de patiënt: uitgangspunten en actuele ontwikkelingen in de rechtspraak', *NTvG* 1999, p. 1826-1829.

Ploem, *TvGR* 1999

M.C. Ploem, 'Een zorgvuldige omgang met medische gegevens na de dood', *TvGR* 1999, p. 489-499.

Ploem, *TvGR* 2008

M.C. Ploem, 'Zorgvuldig handelen bij vermoedens van kindermishandeling. Kanttekeningen bij de nieuwe KNMG-meldcode', *TvGR* 2008, p. 592-598.

Ploem, *TvGR* 2010

M.C. Ploem, 'Naar een landelijk EPD: kanttekeningen bij wetsvoorstel 31 466', *TvGR* 2010, p. 264-284.

Ploem, *TvGR* 2015

M.C. Ploem, 'Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg: zit de wetgever op het goede spoor?', *TvGR* 2015, p. 300-312.

Ploem & Sombroek, *TvGR* 2018

M.C. Ploem & M.P. Sombroek, 'Afwegingskader voor melden van kindermishandeling: nog minder ruimte voor afwegen?', *TvGR* 2018, p. 218-222.

- Pollmann, *TvGR* 2004
P. Pollmann, 'Over individuele gezondheidszorg door de vertrouwensarts inzake kindermishandeling, het beroepsgeheim, verschoningsrecht en de 'sprekplicht', *TvGR* 2004, p. 523-525.
- Prins, *NJB* 2008
J.E.J. Prins, 'Spreken voor, niet over het kind', *NJB* 2008/1616, p. 1983.
- Prinsen, *NJB* 2017a
P.J.A. Prinsen, 'Over de prevalentiestudie van kindermishandeling', *NJB* 2017/1330, p. 1733-1740.
- Prinsen, *NJB* 2017b
P.J.A. Prinsen, 'Naschrift', *NJB* 2017/2230, p. 3080.
- Van de Putte e.a. 2013
E.M. van de Putte e.a. (red.), *Medisch Handboek Kindermishandeling*, Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2013.
- Van Raak-Kuiper, *Sdu Commentaar Relatierecht/Sdu Commentaar Jeugdrecht* art. 1:240 BW
J.A.E. van Raak-Kuiper, 'commentaar op art. 1:240 BW', in: *Sdu Commentaar Relatierecht / Sdu Commentaar Jeugdrecht*, Den Haag : Sdu Uitgevers (online, laatst bijgewerkt op 15 januari 2016).
- Raat e.a., *MC* 2014
A.M. Raat e.a., 'Corrigerende tik mag nooit', *MC* 2014, p. 1562-1563.
- Rang 1973
J.F. Rang, *Patiëntenrecht* (oratie Leiden), Leiden: Stafleu 1973.
- Registratiekamer 1998
Medicatiebewaking door centrale patiëntenregistratie, Den Haag: Registratiekamer 1998.
- Remmelink/Machielse, *NLR*, art. 273 Sr, aant. 5
J.G. Remmelink/A.J. Machielse, 'artikel 273 Sr, aant. 5: Bekendmaken', in: T.J. Noyon, G.E. Langemeijer & J. Remmelink (red.), *Strafrecht*, Deventer: Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 1 juni 2010).
- De Roode, *TvGR* 2013
R.P. de Roode, 'Zorg om jonge kinderen. Een gezondheidsrechtelijke benadering', *TvGR* 2013, p. 102-114.
- RvdK 2013
Informatieuitwisseling GGZ/RvdK, Den Haag: Raad voor de Kinderbescherming 2013.
- Saadi 2005
Saadi, *De rozentuin*, Uit het Perzisch vertaald en van aantekeningen voorzien door J.T.P. de Bruijn, Amsterdam: Bulaq 1997 (2de druk 2005).
- Sanders & Hupkes, *NJB* 2014
R. Sanders & N. Hupkes, 'Heiligt het doel de middelen? Over het spanningsveld tussen toezicht en het beroepsgeheim van advocaten', *NJB* 2014/359, p. 446-452.
- Schalken, *TvGR* 2014
T.M.C.J. Schalken, 'Kroniek rechtspraak strafrecht', *TvGR* 2014, p. 210-217.
- Shuman & Weiner, *North Carolina Law Review* 1982
D.W. Schuman & M.F. Weiner, 'The privilege study: An empirical examination of the psychotherapist-patient privilege', *North Carolina Law Review* (60) 1982, p. 893-942.

Sijmons, *FJR* 2009

J.G. Sijmons, 'Reactie op FJR 2009/3 [Enkelaar & van der Does 2009]', *FJR* 2009/6, p. 15.

Sijmons & Hubben, *TvGR* 2014

J.G. Sijmons & J.H. Hubben, 'De Tweede Evaluatie Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg', *TvGR* 2014, p. 264-281.

Sluijters 1989

B. Sluijters, De delicten; bewijsproblemen, in: *De gezondheidszorg en het strafrecht* (Preadvies voor de Vereniging voor Gezondheidsrecht), Leiderdorp: Vereniging voor Gezondheidsrecht 1989, p. 4-78.

Sluijters & Biesaat 1995

B. Sluijters & M.C.I.H. Biesaat, *De geneeskundige behandelingsovereenkomst na invoering van de WGB* (serie praktijkhandleidingen), Zwolle: Tjeenk Willink 1995.

Smidt 1891

H.J. Smidt, *Geschiedenis van het Wetboek van strafrecht (tweede deel)*, Haarlem: Tjeenk Willink 1891.

Snijders 1999

H.J. Snijders, 'Maten van dwingend recht', in: T. Hartlief & C.J.J.M. Stolker (red.), *Contractvrijheid*, Deventer: Kluwer 1999, p. 153-167.

Snijders, *WPNR* 2010a

H.J. Snijders, 'Elektronische naast schriftelijke vorm van overeenkomsten en andere rechtshandelingen I', *WPNR* 2010, afl. 6863, p. 809-814.

Snijders, *WPNR* 2010b

H.J. Snijders, 'Elektronische naast schriftelijke vorm van overeenkomsten en andere rechtshandelingen II', *WPNR* 2010, afl. 6864, p. 840-845.

Spronken 2001

T.N.B.M. Spronken, *Verdediging: een onderzoek naar de normering van het optreden van advocaten in strafzaken* (diss. Maastricht), Deventer: Gouda Quint 2001.

Spronken & Fernhout, in: Melai/Groenhuijsen e.a., art. 218 Sv, aant. 12

T.N.B.M. Spronken & F.J. Fernhout, 'artikel 218 Sv, aant. 12: Bij een beroep op het professionele verschoningsrecht te hanteren maatstaf', in: A.L. Melai/M.S. Groenhuijsen e.a. (red.), *Wetboek van Strafvordering*, Deventer: Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 1 februari 2004).

Staatscommissie Herijking Ouderschap 2016

Kind en ouders in de 21ste eeuw: rapport van de Staatscommissie Herijking Ouderschap, Den Haag: Staatscommissie Herijking Ouderschap 2016.

Stolker 1994

C. Stolker, 'Wie het weet, moet het zeggen: HIV besmetting bij ex-partner', in: H.E. Dupuis e.a. (red.), *Wat zou u doen? Medisch-ethische casuïstiek met commentaren*, Houten/Zaventem: Bohn Stafleu van Loghum 1994, p. 40-46.

Stolker, in: *T&C Burgerlijk Wetboek* art. 7:457 BW

C.J.J.M. Stolker, 'Commentaar op art. 7:457 BW', in: H.B. Krans, C.J.J.M. Stolker & W.L. Valk (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek*, Deventer: Wolters Kluwer (online, laatst bijgewerkt op 1 juli 2017).

- Van Teeffelen, *FJR* 2015
P.A.J.Th. van Teeffelen, 'Zorg over de jeugdzorg? De eerste bevindingen omtrent de herziening van de kindbeschermingsmaatregelen en de stelselherziening jeugdhulp', *FJR* 2015/21, p. 88-91.
- Tjong Tjin Tai 2006
T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Zorgplichten en zorgethiek* (diss. Amsterdam UvA), Deventer: Kluwer 2006.
- Tjong Tjin Tai, *AA* 2007
T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'Zorgplichten en zorgethiek', *AA* 2007, p. 702-705.
- Van Uden 2015
R.C.P. van Uden, 'Het EPD en privacy: reden tot zorg? De spanning tussen bescherming van gezondheid en bescherming van gegevens', in: D.C. van Beelen e.a. (red.), *Privacy en gegevensbescherming*, Apeldoorn: Maklu 2015, p. 125-138.
- Van Veen 2004
E.B. van Veen, 'Het beroepsgeheim in de individuele gezondheidszorg', in: *Het beroepsgeheim, continuïteit en verandering* (Preadvies voor de Vereniging voor Gezondheidsrecht), Den Haag: Sdu Uitgevers 2004, p. 13-74.
- Van Veen, *TvGR* 2010
E.B. van Veen, 'De privacyproblematiek van de jeugdgezondheidszorg: wetgevende en beleidsmatige ontwikkelingen', *TvGR* 2010, p. 510-526.
- Vellinga-Schootstra, *RMThemis* 2017
F. Vellinga-Schootstra, 'Verschoningsrecht onder vuur. Vertrouwen op eer en geweten? Over beslag en doorzoeking bij de verschoningsgerechtigde', *RMThemis* 2017, p. 96-115.
- Verburg 1975
J.J.I. Verburg, *Het verschoningsrecht van getuigen in strafzaken: een studie over art. 218 Sv* (diss. Leiden), Groningen: Tjeenk Willink 1975.
- Verburg 1985
J.J.I. Verburg, *Het beroepsgeheim*, Arnhem: Gouda Quint 1985.
- Verhey 1992
L.F.M. Verhey, *Horizontale werking van grondrechten, in het bijzonder van het recht op privacy* (diss. Utrecht) Zwolle: Tjeenk Willink 1992.
- VNG 2013
Nieuwsbrief ondersteuningsprogramma AMHK, Utrecht: Vereniging Nederlandse Gemeenten 2013.
- VNG 2014
VNG-Model Handelingsprotocol voor het Advies- en meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 'Veilig Thuis', Utrecht: Vereniging Nederlandse Gemeenten 2014.
- Voskamp 2015
S. Voskamp, 'Onderwijsovereenkomst: tripartiet of niet. Een verkenning van de betrokkenpartijen bij een onderwijsovereenkomst in het primair en voortgezet onderwijs', in: C.G. Breedveld-de Voogd e.a., *De meerpartijenovereenkomst*, Deventer: Wolters Kluwer 2015, p. 211-233.
- Vranken 1986
J.B.M. Vranken, 'Het professionele (functionele) verschoningsrecht', in: J.B.M. Vranken & A.G. Lubbers, *Het professionele (functionele) verschoningsrecht: preadviezen*

- (Handelingen Nederlandse Juristen-Vereniging 1986-I.2), Zwolle: Tjeenk Willink 1986, p. 1-133.
- VSNU & KNMG 2003
Nederlandse artseneed, Utrecht: VSNU & KNMG 2003.
- Vuijsje 2016
 H. Vuijsje, *Ik kijk niet weg: eindrapport Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik*, Den Haag: Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik.
- Warren & Brandeis, *Harvard Law Review* 1890
 S.D. Warren & L.D. Brandeis, 'The Right to Privacy', *Harvard Law Review* (4) 1890, p. 193-220.
- Weijers, *FJR* 2005
 I. Weijers, 'Kindermishandeling: geen wetswijziging, wel heldere criteria', *FJR* 2005/69, p. 169-174.
- Weijers, *FJR* 2015
 I. Weijers, 'Prenatale kindbescherming: nuttig maar ook dubieus advies RSJ', *FJR* 2015/56, p. 233-235.
- Werkgroep rechtspositie minderjarigen in de gezondheidszorg, *MC* 1976
 Werkgroep rechtspositie minderjarigen in de gezondheidszorg, 'Richtlijnen met toelichting', *MC* 1976, afl. 2, p. 47-51.
- WHO 2002
World report on violence and health, Geneva: World Health Organization 2002.
- Wiggelinkhuizen e.a., *MC* 2015
 M. Wiggelinkhuizen e.a., 'Steeds meer specialisten gebruiken WhatsApp', *MC* 2015, p. 2310-2311.
- Wijshoff-Vogelzang 1985
 R.L.M. Wijshoff-Vogelzang, *Arts-Patiënt. Enige juridische aspecten van hun relatie*, Deventer: Kluwer 1985.
- Willems 1998
 J.C.M. Willems, *Wie zal de opvoeders opvoeden? Kindermishandeling en het recht van het kind op persoonswording* (diss. Maastricht), Den Haag: T.M.C. Asser Press 1998.
- Willems, *FJR* 2005
 J.C.M. Willems, 'Een verbod op slaan en de emancipatie van het kind', *FJR* 2005/33, p. 94-98.
- Witmer & De Roode 2004
 J.M. Witmer & R.P. de Roode (red.), *Van Wet naar praktijk. Implementatie van de Wgbo. Deel 4. Toegang tot patiëntengegevens*, Utrecht: KNMG 2004.
- Woolley & Evans, *JAMA* 1955
 P.V. Woolley & W.A. Evans, 'Significance of skeletal lesions in infants resembling those of traumatic origin', *JAMA: the journal of the American Medical Association* (158) 1955, afl. 7, p. 539-543.
- Ziegler 2007
 K.S. Ziegler, 'Introduction: Human Rights and Private Law – Privacy as Autonomy', in K.S. Ziegler (red.), *Human Rights and Private Law: Privacy as Autonomy*, Oxford: Hart Publishing 2007, p. 1-10.
- ZonMw 2006
Melden van incidenten in de gezondheidszorg, Utrecht: ZonMw 2006.

Zwenne, *P&I* 2015

G.-J. Zwenne, 'Nog enkele opmerkingen over IP-adressen en persoonsgegevens, identificeerbaarheid en 'single out'', *P&I* 2015/184, p. 216-221.

Internationale wet- en regelgeving

- Ärztegesetz 1998 §54.
- Art. 226-13 juncto 226-14 Code Pénal (permission de la loi) [zie Ordre National des Médecins 2016].
- *Concluding Observations: Netherlands* van het Comité van de Rechten van het Kind (26 oktober 1999), *Consideration of reports submitted by states parties under article 44 of the Convention*, CRC/C/15/Add.114.
- Décret n° 2016-994 du 20 juillet 2016 (van 20 juli 2016) relatif aux conditions d'échange et de partage d'informations entre professionnels de santé et autres professionnels des champs social et médico-social et à l'accès aux informations de santé à caractère personnel.
- *General Comment* no. 13 van het Comité van de Rechten van het Kind (18 april 2011), *The right of the child to freedom from all forms of violence*, CRC/C/GC/13.
- *General Comment* no. 15 van het Comité van de Rechten van het Kind (17 april 2013), *On the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health (art. 24)*, CRC/C/GC/15.
- Par. 34 StGB (Strafgesetzbuch) (Interessenabwägung: Schutz des Kindeswohls und Schutz der Vertraulichkeit).
- Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, *PbEG* 23 november 1995, L281, p. 31-50.
- Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), *PbEU* 4 mei 2016, L 119.
- Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, 4 november 1950, Rome (EVRM).

- Verdrag 44/25 van de Algemene vergadering van de Verenigde Naties (20 November 1989), *Convention on the Rights of the Child*, A/RES/44/25 (IVRK).

Parlementaire stukken

- Advies W13.16.0446/III van de Raad van State van 10 maart 2017 (Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen om te bewerkstelligen dat gevallen van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling dan wel vermoedens daarvan altijd bij het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling worden gemeld), *Stcrt.* 2017, 46221.
- Advies expertgroep Modernisering burgerlijk bewijsrecht, bijlage bij *Kamerstukken II* 2016/17, 29279, nr. 384.
- Besluit van 23 juni 2017, houdende wijziging van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen om te bewerkstelligen dat gevallen van ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling dan wel vermoedens daarvan bij het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling worden gemeld, *Stb.* 2017, 291.
- Besluit van 11 februari 2014, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerking-treding van de Wet van 11 december 2013, tot wijziging van de Wet cliëntenrechten zorg en andere wetten in verband met de taken en bevoegdheden op het gebied van de kwaliteit van de zorg (*Stb.* 2013, 578), *Stb.* 2014, 93.
- Besluit van 16 juli 2013, houdende vaststelling van de minimumeisen voor de verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling), *Stb.* 2013, 324.
- Besluit van 13 maart 2000, houdende aanwijzing van situaties, bedoeld in artikel 464 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, *Stb.* 2000, 121.
- Brief van de Taskforce Kindermishandeling en seksueel misbruik aan de vaste commissie van VWS in de Tweede Kamer betreffende 'Advies *We missen kinderen*' van 22 september 2015, referentie TF-2015-027.
- Coebergh & Koning, Brief: *Reactie VVAK en KAMG op het uitvoeringsbesluit Jeugdwet en de Nota van Toelichting*, 16 december 2013.
- *Kinderen Veilig* (Rapport Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik), bijlage bij *Kamerstukken II* 2012/2013, 31015, nr. 84.

- Modernisering strafvordering 'Discussiestuk professioneel verschoningsrecht ex art. 218 Sv', <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/modernisering-wetboek-van-strafvordering/documenten/publicaties/2014/06/06/discussiestukken-1e-congres-modernisering-wetboek-van-strafvordering> (laatst geraadpleegd 26 oktober 2018).
- *Tweede evaluatie Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2013/14, 29282, nr. 182.
- Voorstel van wet tot vaststelling van Boek 1 inhoudende algemene bepalingen over de strafvordering in het algemeen in verband met de modernisering van het Wetboek van Strafvordering (Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (strafvordering in het algemeen)).
- Voorstel van wet tot vaststelling van Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering inhoudende bepalingen over het opsporingsonderzoek in verband met de modernisering van het Wetboek van Strafvordering (Vaststellingswet Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Het opsporingsonderzoek)).
- Wetsvoorstel wijziging Wgbo, 2016/17.
- *Wettelijke doorbrekingsgronden medisch beroepsgeheim*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2012/13, 33400-XVI, nr. 129.

Kamerstukken

- *Kamerstukken II* 2017/18, 34994, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2016/17, 34630, nrs. 1-3.
- *Kamerstukken II* 2016/17, 34629, nrs. 1-3.
- *Kamerstukken II* 2016/17, 29279, nr. 384.
- *Kamerstukken II* 2016/17, 28345, nr. 170, nr. 171, nr. 182.
- *Kamerstukken II* 2015/16, 34300-XVI, nr. 161.
- *Kamerstukken II* 2015/16, 33509, K.
- *Kamerstukken II* 2015/16, 31015, nr. 122.
- *Kamerstukken II* 2015/16, 29323, nr. 97 (reactie op RSJ advies Prenatale kinderscherming en de rol van de overheid).
- *Kamerstukken II* 2015/16, 29279, nr. 278.
- *Kamerstukken II* 2015/16, 28345, nr. 20, nr. 136, nr. 153.
- *Kamerstukken II* 2014/15, 31839, nr. 462
- *Kamerstukken II* 2014/15, 34191, nr. 2, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2014/15, 34032, nr. 2.
- *Kamerstukken II* 2014/15, 34000-XVI, nr. 8.
- *Kamerstukken II* 2013/14, 33983, nr. 3.
- *Kamerstukken I* 2013/14, 33841, A.
- *Kamerstukken II* 2013/14, 33841, nr. 3, nr. 35, nr. 64.
- *Kamerstukken II* 2013/14, 33750 XVI, nr. 80
- *Kamerstukken II* 2013/14, 33685, nr 3 en nr. 6.
- *Kamerstukken I* 2013/14, 33684, A, Q.
- *Kamerstukken II* 2013/14, 33509, nr. 32.
- *Kamerstukken II* 2013/14, 29282, nr. 182
- *Kamerstukken II* 2012/13, 33684, nr. 2, nr. 3, nr. 10.
- *Kamerstukken II* 2012/13, 31015, nr. 84.
- *Kamerstukken II* 2011/12, 33062, nr. 2, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2012/13, 33509, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2012/13, 33400-XVI, nr. 129.
- *Kamerstukken II* 2011/12, 33243, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2011/12, 33079, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2011/12, 33000-XVI, nr. 170.
- *Kamerstukken II* 2011/12, 31015, nr. 69, nr. 76.
- *Kamerstukken I* 2011/12, 32015, C.
- *Kamerstukken II* 2010/11, 32015, nr. 21, nr. 42.
- *Kamerstukken II* 2010/11, 31839, nr. 124.
- *Kamerstukken I* 2009/10, 31855, F (bijlage brief KNMG aan Commissie VWS).
- *Kamerstukken I* 2009/10, 31122, J.
- *Kamerstukken II* 2009/10, 32402, nr. 3.

- *Kamerstukken II* 2009/10, 31855, nr. 54, nr. 55
- *Kamerstukken II* 2008/09, 32015, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2008/09, 31855, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2006/07, 31122, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2007/08, 31001, nr. 46, nr. 55.
- *Kamerstukken II* 2005/06, 30316, nr. 3, nr. 6.
- *Kamerstukken II* 2001/02, 28484, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2001/02, 28168, nr. 3.
- *Kamerstukken I* 2000/01, 27842, A.
- *Kamerstukken II* 2000/01, 27842, nr. 1, nr. 2, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 2000/01, 27669, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 1998/99, 25892, nr. 6.
- *Kamerstukken II* 1997/98, 25892, nr. 3.
- *Kamerstukken II* 1992/93, 21980, nr. 6, nr. 18.
- *Kamerstukken II* 1992/93, 21561, nr. 15.
- *Kamerstukken II* 1991/92, 21561, nr. 11.
- *Kamerstukken II* 1990/91, 21818, nr. 6.
- *Kamerstukken II* 1990/91, 21938, nr. 1, nr. 2.
- *Kamerstukken II* 1989/90, 21561, nr. 3, nr. 6.
- *Kamerstukken II* 1985/86, 19522, nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 20.
- *Kamerstukken I* 1967, verslag Buitengewone Zitting.
- *Kamerstukken II* 1952/53, 3030, nr. 3.
- *Handelingen II* 2015/16, 73/28.
- *Aanhangsel Handelingen II* 2014/15, 178.
- *Handelingen II* 1993/94, 52.
- *Handelingen II* 1913/14, 286, nr. 3.

Rechtspraak

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

- EHRM 3 oktober 2017, nr. 23022/13, ECLI:CE:ECHR:2017:1003JUD002302213 (D.M.D. tegen Roemenië).
- EHRM 23 februari 2016, *LJN* 40378/06, EHRC 2016/102 (YY. tegen Rusland), m.nt. A.C. Hendriks.
- EHRM 20 oktober 2015, nr. 5201/11, EHRC 2016/53 (Sher e.a. tegen Verenigd Koninkrijk).
- EHRM 3 juli 2012, nr. 30457/06 (Robathin tegen Oostenrijk).
- EHRM 26 mei 2011, nr. 27617/04 (P.R. tegen Poland).
- EHRM 16 december 2010, nr. 25579/05 (A, B en C tegen Ierland).
- EHRM 4 december 2008, ECLI:NL:XX:2008:BH1813, nr. 30562/04 (Marper en S tegen Verenigd Koninkrijk).
- EHRM 17 juli 2008, ECLI:NL:XX:2008:BF0246, EHRC 2008/114, par. 35 (I. tegen Finland).
- EHRM 13 juli 2006, ECLI:NL:XX:2006:AY7907 (J. tegen Zwitserland).
- EHRM 15 mei 2006, De erven van Kresten Filtenborg Mortensen tegen Denemarken, (appl. no.1338/03), *RvdW* 2006/ 843.
- EHRM 8 juli 2004, nr. 53924/00 (Vo. tegen Frankrijk).
- EHRM 8 april 2003, 11057/02 (Haase tegen Duitsland).
- EHRM 13 februari 2003, nr. 42326/98 (Odièvre tegen Frankrijk), EHRC 2003/29, m.nt. H.L. Janssen; *NJCM-Bulletin* 2003, p. 774-784, m.nt. C.J. Forder; *NJB* 2003, afl. 18, p. 930, nr. 19.
- EHRM 7 februari 2002, nr. 53176/99 (Mikulic tegen Kroatië), EHRC 2002/25, m.nt. H.L. Janssen.
- EHRM 12 juli 2001, 25702/94 (K. en T. tegen Finland).
- EHRM 25 februari 1997, ECLI:NL:XX:1997:AD4448, *NJ* 1999/516 (Z. tegen Finland), m.nt. G. Knigge, *NJCM-Bulletin* 1997, p. 712, m.nt. A.C. Hendriks.

Hof van Justitie van Europa

- HvJ EU 19 oktober 2016, C-582/14, ECLI:EU:C:2016:779 (Patrick Breyer tegen Bundesrepublik Deutschland), *IR* 2016/188 & *IR* 2016, p. 208-211, m.nt. Y. van den Winkel.
- HvJ EU 18 oktober 2011, C-34/10, ECLI:EU:C:2011:669 (Oliver Brüstle tegen Greenpeace eV).

House of Lords

- House of Lords (Verenigd Koninkrijk) 2 mei 2007, Douglas tegen Hello! Limited [2007], UKHL 21.
- House of Lords (Verenigd Koninkrijk) 6 mei 2004, Campbell tegen MGN Limited [2004], UKHL 22.
- House of Lords (Verenigd Koninkrijk) 20 december 1986 (Gillick tegen West Norfolk and Wisbech AHA).

Hoge Raad

- HR 30 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1205, *NJB* 2017/1527.
- HR 13 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:311, *NJ* 2015/359.
- HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:PHR:2013:1756, *NJ* 2014/94.
- HR 14 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ9943, *NJ* 2013/561, m.nt. J. Legemaate; *GJ* 2013/84.
- HR 12 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4876, *NJB* 2013/736.
- HR 12 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX4284, *NJ* 2014/92, m.nt. F. Vellinga-Schootstra.
- HR 28 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU6088, *NJ* 2012/537.
- HR 1 november 2011, ECLI:NL:HR:2011:BU3447, *NJ* 2012/366.
- HR 5 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6141, *NJ* 2011/416.
- HR 26 mei 2009, ECLI:NL:HR:2009:BG5979, *NJ* 2009/263, m.nt. J. Legemaate (LUMC arrest), *TvGR* 2009/27, m.nt. S.F. Tiems.
- HR 10 april 2009, ECLI:NL:HR:2009:BG9470, *NJ* 2010/471 m.nt. C.J.M. Klaassen.
- HR 3 maart 2009, ECLI:NL:PHR:2009:BG9218, *NJ* 2009/325, m.nt. P.A.M. Mevis.
- HR 20 januari 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH0249, *RvdW* 2009/230.
- HR 21 oktober 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD7817, *NJ* 2008/630, m.nt. J. Legemaate; *GJ* 2009/10, m.nt. T.M. Schalken.
- HR 27 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC1370, *GJ* 2008/116, m.nt. Y. Buruma.
- HR 27 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC1369, *NJ* 2008/407, m.nt. J. Legemaate.
- HR 22 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB7087, *NJ* 2008/375, m.nt. N. Keijzer.
- HR 5 juli 2007, ECLI:NL:HR:2007:BP6141, *RvdW* 2011/938.
- HR 9 mei 2006, ECLI:NL:PHR:2006:AV2386, *NJ* 2006/622, m.nt. J. de Boer, *NJCM-Bulletin* 2006, p. 1128-1138, m.nt. M.R. Bruning.
- HR 20 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU4529, *NJ* 2006/78.
- HR 9 december 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU3262, *NJ* 2006/560.
- HR 4 oktober 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU1657, *JOL* 2005/558; *NJ* 2007/192.
- HR 14 juni 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT2855, *NJ* 2005/354 (ambtenaar/ wethouder).
- HR 29 juni 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO5070, *NJ* 2005/273, m.nt. G. Knigge.
- HR 12 december 2003, ECLI:NL:HR:2003:AL8442, *NJ* 2004/117.
- HR 8 april 2003, ECLI:NL:PHR:2003:AF4131, *NJ* 2004/365 (Zenuwarts), m.nt. D.H. de Jong.
- HR 12 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD9162, *NJ* 2002/439.
- HR 12 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD4402, *NJ* 2002/440, m.nt. Y. Buruma.
- HR 25 september 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB3280, *JOL* 2001/495.
- HR 20 april 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1201, *NJ* 2001/600.
- HR 2 maart 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB0377, *NJ* 2001/649 (Protocollenarrest).

- HR 22 september 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7204, NJ 2001/647.
- HR 8 september 2000, ECLI:NL:PHR:2000:AA7041, NJ 2000/734, m.nt. A.R. Bloembergen (Baby Joost).
- HR 15 oktober 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA3797, NJ 2001/42, m.nt. F.C.B. Van Wijnen en *TvGR* 2000/72, m.nt. J.C.J. Dute.
- HR 30 maart 1998, ECLI:NL:HR:1998:AD2861, NJ 1998/554.
- HR 15 oktober 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0139, NJ 1997/199.
- HR 22 september 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1810, NJ 1996/55.
- HR 15 april 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1337, NJ 1994/608, m.nt. W.C.E. Hammerstein-Schoonderwoerd.
- HR 29 maart 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC9693, NJ 1994/552.
- HR 18 juni 1993, *TvGR* 1993/53.
- HR 27 maart 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0559, NJ 1992/496.
- HR 23 november 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC0052, NJ 1991/761.
- HR 9 november 1990, ECLI:NL:HR:1990:AC1103, NJ 1991/26.
- HR 2 oktober 1990, ECLI:NL:HR:1990:AB8107, NJ 1991/124, m.nt. A.C. 't Hart.
- HR 1 maart 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC9066, NJ 1986/173.
- HR 13 april 1984, ECLI:NL:HR:1984:AG4795, NJ 1986/822.
- HR 11 maart 1977, ECLI:NL:PHR:1977:AC1877, NJ 1977/521, m.nt. G.J. Scholten (Kribbebijter).
- HR 13 december 1974, ECLI:NL:PHR:AB4706, NJ 1975/186, m.nt. van Veen.
- HR 26 juni 1962, NJ 1963/10.
- HR 6 december 1955, NJ 1956/52.
- HR 9 november 1954, NJ 1955/55.
- HR 27 november 1933, ECLI:NL:HR:1933:221, NJ 1934, p. 76.
- HR 30 november 1927, NJ 1928/265.
- HR 21 april 1913, NJ 1913, p. 958-961 (Liefdehuis-arrest).

Gerechtshoven

- Hof 's-Hertogenbosch 7 maart 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:942, *GJ* 2017/60.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 29 december 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:10113, *EB* 2016/39.
- Hof 's-Hertogenbosch 6 oktober 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:3901, *TvGR* 2016/66 & *TvGR* 2016/159 m.nt. M.C. Ploem & J.C.J. Dute.
- Hof Amsterdam 9 juni 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:2110, *S&S* 2015/124.
- Hof Den Haag 12 mei 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:2532, *Nieuws Personen- en Familierecht* 2015/0611.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 3 februari 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:719, *JA* 2015/54.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 21 oktober 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:8078, *TvGR* 2015/9.
- Hof 's-Hertogenbosch 26 augustus 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:3007, *TvGR* 2014/46.
- Hof Leeuwarden 28 januari 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ0232, *PFR-Updates.nl* 2013/0026.
- Hof Arnhem 10 januari 2012, ECLI:NL:GHARN:2012: BV0470, *JPG* 2012/88.
- Hof 's-Gravenhage 9 februari 2011, ECLI:NL:GHSGR:2011:BP5929.
- Hof 's-Hertogenbosch 24 november 2009, ECLI:NL:GHSHE:2009:BK4557.
- Hof Leeuwarden 9 december 2008, ECLI:NL:GHLEE:2008:BG6616, NJ 2009/199.

- Hof Amsterdam 9 april 2008, ECLI:NL:GHAMS:2008:BC9170, *NJ* 2008/599, m.nt. J. Legemaate.
- Hof Arnhem 3 december 2003, zaaknummer 21/002022-03.
- Hof Amsterdam 25 november 2003, ECLI:NL:GHAMS:2003:AN9012.
- Hof 's-Hertogenbosch 12 december 2002, ECLI:NL:GHSHE:2002:AI1674, *NJ* 2003/379.
- Hof Amsterdam 28 november 2002, ECLI:NL:GHAMS:2002:AG0075, *KG* 2003/9.
- Hof Amsterdam 18 april 2002, *TvGR* 2003/15, m.nt. A.M. Vermaas & J.C.J. Dute.
- Hof 's-Hertogenbosch 13 maart 2001, ECLI:NL:GHSHE:2001:AB1126, *KG* 0000345/Br.
- Hof Amsterdam 29 januari 1998, *NJK* 1998/17.
- Hof Amsterdam 11 juli 1996, *TvGR* 1997/13.
- Hof 's-Hertogenbosch 18 september 1991, ECLI:NL:GHSHE:1991:AD1486, *NJ* 1991/796.
- Hof Amsterdam 21 december 1989, ECLI:NL:GHAMS:1989:AD0986, *NJ* 1990/805.
- Hof 's-Gravenhage 27 december 1945, *NJ* 1946/429.

Rechtbanken

- Rb. Zeeland-West-Brabant 15 augustus 2018, ECLI:NL:RBZWB:2018:1940.
- Rb. Amsterdam 18 april 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:2543, *GZR-Updates.nl* 2018/0186.
- Rb. Noord-Nederland 27 september 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:4099, *LS&R* 1528.
- Rb. Overijssel 9 augustus 2017, ECLI:NL:RBOVE:2017:3297, *NJF* 2017/406.
- Rb. Limburg 19 juli 2017, ECLI:NL:RBLIM:2017:6887.
- Rb. Zeeland-West-Brabant 22 maart 2017, ECLI:NL:RBZWB:2017:2587, *GJ* 2017/101.
- Rb. Overijssel 7 september 2016, ECLI:NL:RBOVE:2016:3393, *JBP* 2016/75.
- Rb. Rotterdam 28 juli 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:5917, *GJ* 2016/135.
- Rb. Noord-Nederland 3 februari 2016, ECLI:NL:RBNNE:2016:265, *GJ* 2016/44, *TvGR* 2016/159, m.nt. M.C. Ploem & J.C.J. Dute.
- Rb. Amsterdam 18 november 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:7955, *JA* 2016/3.
- Rb. Midden-Nederland 10 februari 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:832, *GJ* 2015/53.
- Rb. Noord-Holland 21 januari 2015, ECLI:NL:RBNHO:2015:203, *JIN* 2015/121.
- Rb. Overijssel 2 december 2014, ECLI:NL:RBOVE:2014:7072.
- Rb. Amsterdam 23 september 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:6239, *GJ* 2014/146.
- Rb. Midden Nederland 23 juli 2014, ECLI:NL:RBMNE:2014:3097, *JBP* 2014/91, m.nt. A.C. Hendriks.
- Rb. Gelderland 7 augustus 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:5574, *NJF* 2015/197.
- Rb. Amsterdam 13 juni 2012, ECLI:NL:RBAMS:2012:BX1494, *JA* 2012/162.
- Rb. Amsterdam 12 april 2012, ECLI:NL:RBAMS:2012:BW4266, *NJF* 2012/340.
- Rb. Dordrecht 7 februari 2012, ECLI:NL:RBDOR:2012:BV6246, *NJ* 2012/442, m.nt. Wortmann; *JPF* 2012/82, m.nt. Vlaardingerbroek.
- Rb. Leeuwarden 8 juni 2011, ECLI:NL:RBLEE:2011:BQ7902.
- Rb. 's-Gravenhage 30 november 2010, ECLI:NL:RBGR:2010:BP0708, *NJFS* 2011/50.
- Rb. Rotterdam 29 september 2010, ECLI:NL:RBROT:2010:BN9944, *GJ* 2011/27.
- Rb. 's-Hertogenbosch 26 juli 2010, ECLI:NL:RBSHE:2010:BN3026, *GJ* 2010/130.
- Rb. 's-Gravenhage 2 juni 2010, ECLI:NL:RBGR:2010:BN6221, *TvGR* 2010/27.
- Rb. Roermond 26 juni 2009, ECLI:NL:RBROE:2009:BJ0644.
- Rb. Middelburg 23 juni 2009, ECLI:NL:RBMID:2009:BK8470.

- Rb. Utrecht 30 september 2008, ECLI:NL:RBUTR:2008:BG1561, *NJ* 2009/11.
- Rb. Rotterdam, 23 juli 2008, ECLI:NL:RBROT:2008:BD8461.
- Rb. Amsterdam 29 april 2008, ECLI:NL:RBAMS:2008:BD0880, *NJF* 2008/248.
- Rb. Zutphen 20 november 2007, ECLI:NL:RBZUT:2007:BB8606, *GJ* 2008/19.
- Rb. Utrecht 29 oktober 2007, ECLI:NL:RBUTR:2007:BB8303.
- Rb. 's-Gravenhage 12 juli 2007, ECLI:NL:RBGR:2007:BB0281, *TvGR* 2007/29.
- Rb. Rotterdam 13 februari 2007, ECLI:NL:RBROT:2007:AZ8514, *GJ* 2007/41, m.nt. T.M. Schalken.
- Rb. Arnhem 15 augustus 2005, ECLI:NL:RBARN:2005:AU4760, *Prg.* 2005/195.
- Rb. Breda 5 januari 2000, ECLI:NL:RBBRE:2000:AH8091, *KG* 2000/35.
- Rb. Zwolle 12 april 1998, ECLI:NL:RBZWO:1998:AB8976, *NJ* 1999/610.
- Rb. Leeuwarden 12 juni 1997, *NJ* 1997/247.
- Rb. Amsterdam 9 augustus 1996, *TvGR* 1997, p. 46.
- Rb. 's-Gravenhage 1 juli 1992, ECLI:NL:RBGR:1992:AB7705, *NJ* 1992/253.
- Rb. 's-Gravenhage 19 november 1991, ECLI:NL:RBGR:1991:AD1524, *NJ* 1993/252.
- Rb. Haarlem 21 mei 1987, ECLI:NL:RBHAA:1987:AC9845, *NJ* 1988/624.
- Rb. Assen 29 september 1963, *NJ* 1964/75.
- Rb. Assen 12 oktober 1954, *NJ* 1955/207.
- Rb. Maastricht 22 september 1926, *NJ* 1927/318.

College van Beroep voor het Bedrijfsleven

- CBB 2 augustus 2010, ECLI:NL:CBB:2010:BN3056, *NJB* 2010/1621.
- CBB 11 februari 2010, ECLI:NL:CBB:2010:BL3730, *NJB* 2010/513.

College van Beroep van het Nederlands Instituut voor Psychologen

- College van Beroep NIP 20 juni 1997, *TvGR* 1999/43.

College Bescherming Persoonsgegevens

- CBP 9 mei 2006, z2005-1372, in: Van Dijk e.a. (red.) 2009, p. 368-369.

Centraal Medisch Tuchtcollege

- CMT 28 september 1972, *NJ* 1973/270.
- CMT 28 september 1972, ECLI:NL:TCMT:1972:AE3003, *NJ* 1973/270.
- CMT 19 april 1956, *NJ* 1957/24.
- CMT 31 oktober 1940, *NJ* 1941/855.

Centraal Tuchtcollege

- CTG 20 maart 2018, ECLI:NL:TGZCTG:2018:92 & ECLI:NL:TGZCTG:2018:93.
- CTG 15 februari 2018, ECLI:NL:TGZCTG:2018:55.
- CTG 21 november 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:323.
- CTG 2 november 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:297.
- CTG 31 oktober 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:286, *GZR-updates.nl* 2017/0395.
- CTG 5 oktober 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:267.

- CTG 15 augustus 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:234.
- CTG 25 juli 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:221.
- CTG 20 december 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:37.
- CTG 8 september 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:291.
- CTG 25 augustus 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:270.
- CTG 21 juli 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:255.
- CTG 24 maart 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:141, *TvGR* 2016/240.
- CTG 21 mei 2015, ECLI:NL:TGZCTG:2015:172, *GJ* 2015/85.
- CTG 13 januari 2015, ECLI:NL:TGZCTG:2015:12.
- CTG 4 september 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:322.
- CTG 4 september 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:319, *GZR-Updates.nl* 2014/0371.
- CTG 12 augustus 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:302.
- CTG 15 mei 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:192.
- CTG 27 maart 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:113.
- CTG 6 maart 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:83.
- CTG 13 februari 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:56.
- CTG 30 januari 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:17, *GJ* 2014/65.
- CTG 4 april 2013, ECLI:NL:TGZCTG:2013:YG2803, *GJ* 2013/60.
- CTG 16 april 2013, ECLI:NL:TGZCTG:2013:YG2849, *GJ* 2013/76.
- CTG 6 november 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG2393.
- CTG 6 november 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG2392, *TvGR* 2013/5, m.nt. A.C. Hendriks.
- CTG 30 augustus 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG2310, *GJ* 2013/3, m.nt. T.M. Schalken.
- CTG 17 januari 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG1710, *GJ* 2012/22.
- CTG 15 december 2011, ECLI:NL:TGZCTG:2011:YG1658.
- CTG 24 mei 2011, ECLI:NL:TGZCTG:2011:YG1298, *GJ* 2011/110.
- CTG 24 mei 2011, ECLI:NL:TGZCTG:2011:YG1293.
- CTG 19 april 2011, ECLI:NL:TGZCTG:2011:YG1064, *GJ* 2011/74.
- CTG 2 september 2010, ECLI:NL:TGZCTG:2010:YG0565.
- CTG 19 augustus 2010, ECLI:NL:TGZCTG:2010:YG0528.
- CTG 10 november 2009, *TvGR* 2010/11.
- CTG 11 juni 2009, nr. 2008/056 en nr. 2008/057, *TvGR* 2010/16, m.nt. J.C.J. Dute.
- CTG 19 mei 2009, nr. 2008/008.
- CTG 7 april 2009, nr. 2008/212, *MC* 2009, p. 1291-1294.
- CTG 11 december 2008, *TvGR* 2009/16.
- CTG 9 september 2008, nr. 2007/314.
- CTG 29 juli 2008, *TvGR* 2008/50.
- CTG 27 mei 2008, *TvGR* 2008/48.
- CTG 4 maart 2008, *TvGR* 2008/31.
- CTG 27 november 2007, *GJ* 2008/5.
- CTG 19 juni 2007, *GJ* 2007/136, m.nt. F.C.B. van Wijmen.
- CTG 11 mei 2006, *TvGR* 2006/28.
- CTG 10 mei 2005, *Stcrt.* 10 mei 2005, 107.
- CTG 16 november 2000, *MC* 2001, p. 429-430.
- CTG 17 september 1992, *TvGR* 1993/8.

Regionale Tuchtcolleges

- RTG Zwolle 16 maart 2018, ECLI:NL:TGZRZWO:2018:67.
- RTG 's-Gravenhage 9 januari 2018, ECLI:NL:TGZRSGR:2018:12, *TvGR* 2018, p. 232-241 m.nt. M.R. Bruning & M.P. Sombroek.
- RTG Zwolle 22 december 2017, ECLI:NL:TGZRZWO:2017:212.
- RTG Amsterdam 19 december 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:146.
- RTG Amsterdam 31 oktober 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:119.
- RTG Amsterdam 26 september 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:108, *LS&R* 1503.
- RTG Amsterdam 1 augustus 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:95.
- RTG Zwolle 17 juli 2017, ECLI:NL:TGZRZWO:2017:131.
- RTG Zwolle 7 juli 2017, ECLI:NL:TGZRZWO:2017:121.
- RTG Amsterdam 27 juni 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:75 & ECLI:NL:TGZRAMS:2017:76.
- RTG Eindhoven 15 mei 2017, ECLI:NL:TGZREIN:2017:54.
- RTG Amsterdam 9 mei 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:52.
- RTG 's-Gravenhage 4 april 2017, ECLI:NL:TGZRSGR:2017:57.
- RTG Groningen 21 februari 2017, ECLI:NL:TGZRGRO:2017:4.
- RTG Amsterdam 14 februari 2017, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:29, *GZR-updates.nl* 2017/0135.
- RTG Zwolle 13 februari 2017, ECLI:NL:TGZRZWO:2017:40.
- RTG Eindhoven 10 februari 2017, ECLI:NL:TGZREIN:2017:25.
- RTG Eindhoven 1 februari 2017, ECLI:NL:TGZREIN:2017:19.
- RTG Zwolle 27 januari 2017, ECLI:NL:TGZRZWO:2017:21.
- RTG Amsterdam 16 december 2016, ECLI:NL:TGZRAMS:2017:13.
- RTG Zwolle 21 oktober 2016, ECLI:NL:TGZRZWO:2016:108.
- RTG Eindhoven 8 augustus 2016, ECLI:NL:TGZREIN:2016:68.
- RTG Eindhoven 13 april 2016, ECLI:NL:TGZREIN:2016:36, *TvGR* 2016/281.
- RTG Amsterdam 15 maart 2016, ECLI:NL:TGZRAMS:2016:25, *GJ* 2016/89.
- RTG Amsterdam 26 januari 2016, ECLI:NL:TGZRAMS:2016:16.
- RTG Zwolle 15 januari 2016, ECLI:NL:TGZRZWO:2016:5.
- RTG 's-Gravenhage 8 december 2015, ECLI:NL:TGZRSGR:2015:159.
- RTG Eindhoven 21 oktober 2015, ECLI:NL:TGZREIN:2015:86.
- RTG Amsterdam 16 juni 2015, ECLI:NL:TGZRAMS:2015:71.
- RTG Groningen 9 juni 2015, ECLI:NL:TGZRGRO:2015:40.
- RTG Eindhoven 1 juni 2015, ECLI:NL:TGZREIN:2015:49.
- RTG 's-Gravenhage 28 april 2015, ECLI:NL:TGZRSGR:2015:55.
- RTG Amsterdam 17 maart 2015, ECLI:NL:TGZRAMS:2015:37, *GJ* 2015/80.
- RTG 's-Gravenhage 6 januari 2015, ECLI:NL:TGZRSGR:2015:1, *GZR-updates.nl* 2015/0015.
- RTG Amsterdam 16 december 2014, ECLI:NL:TGZRAMS:2015:13, *GZR-updates.nl* 2015/0057.
- RTG Eindhoven 2 december 2014, ECLI:NL:TGZREIN:2014:101, *GZR-updates.nl* 2014/0495.
- RTG Eindhoven 19 augustus 2014, ECLI:NL:TGZREIN:2014:76, *GJ* 2014/152.
- RTG 's-Gravenhage 17 juni 2014, ECLI:NL:TGZRSGR:2014:65, *GZR-updates.nl* 2014/0246.
- RTG Amsterdam 3 juni 2014, ECLI:NL:TGZRAMS:2014:56.

- RTG Amsterdam 8 april 2014, ECLI:NL:TGZRAMS:2014:54.
- RTG Amsterdam 8 april 2014, ECLI:NL:TGZRAMS:2014:53.
- RTG Amsterdam 8 april 2014, ECLI:NL:TGZRAMS:2014:52.
- RTG Eindhoven 24 februari 2014, ECLI:NL:TGZREIN:2014:31.
- RTG Eindhoven 13 januari 2014, ECLI:NL:TGZREIN:2014:12.
- RTG Eindhoven 20 december 2013, ECLI:NL:TGZREIN:2013:64.
- RTG Zwolle 15 november 2013, ECLI:NL:TGZRZWO:2013:51, *TvGR* 2014/4.
- RTG Eindhoven 19 september 2013, ECLI:NL:TGZREIN:2013:21.
- RTG Eindhoven 19 september 2013, ECLI:NL:TGZREIN:2013:20.
- RTG 's-Gravenhage 6 augustus 2013, ECLI:NL:TGZRSGR:2013:13.
- RTG Amsterdam 18 juni 2013, ECLI:NL:TGZRAMS:2013:YG3015, *GJ* 2013/12, *TvGR* 2013/35, m.nt. J.C.J. Dute.
- RTG Groningen 9 april 2013, ECLI:NL:TGZRGRO:2013:33.
- RTG Zwolle 29 maart 2013, ECLI:NL:TGZRZWO:2013:YG2797.
- RTG Zwolle 21 februari 2013, ECLI:NL:TGZRZWO:2013:YG2667.
- RTG Amsterdam 18 december 2012, ECLI:NL:TGZRAMS:2012:YG2508.
- RTG 's-Gravenhage 19 juli 2012, ECLI:NL:TGZRSGR:YG2236.
- RTG Zwolle 10 mei 2012, ECLI:NL:TGZRZWO:2012:YG2018.
- RTG 's-Gravenhage 8 mei 2012, ECLI:NL:TGZRSGR:2012:YG2010, *GJ* 2012/88, m.nt. J.H. Hubben.
- RTG Amsterdam 13 maart 2012, ECLI:NL:TGZRAMS:2012:YG1842.
- RTG 's-Gravenhage 20 december 2011, ECLI:NL:TGZRSGR:2011:YG1650.
- RTG Eindhoven 23 november 2011, ECLI:NL:TGZREIN:2011:YG1529.
- RTG Groningen 19 juli 2011, ECLI:NL:TGZRGRO:2011:YG1240.
- RTG Eindhoven 1 juni 2011, ECLI:NL:TGZREIN:2011:YG1150.
- RTG Amsterdam 15 maart 2011, ECLI:NL:TGZRAMS:2011:YG1085.
- RTG Zwolle 13 januari 2011, ECLI:NL:TGZRZWO:2011:YG0843.
- RTG 's-Gravenhage 21 december 2010, ECLI:NL:TGZRSGR:2010:YG0776.
- RTG Eindhoven 21 december 2010, ECLI:NL:TGZREIN:2010:YG0778.
- RTG Amsterdam 7 december 2010, ECLI:NL:TGZRAMS:2010:YG0740.
- RTG Zwolle 18 november 2010, ECLI:NL:TGZRZWO:2010:YG0660, *GJ* 2011/12.
- RTG Zwolle 18 november 2010, ECLI:NL:TGZRZWO:2010:YG0668, nr. 008/2010.
- RTG Eindhoven 28 oktober 2010, ECLI:NL:TGZREIN:2010:YG0620.
- RTG Groningen 7 september 2010, ECLI:NL:TGZRGRO:2010:YG0569.
- RTG 's-Gravenhage 17 augustus 2010, ECLI:NL:TGZRSGR:2010:YG0517, *GJ* 2010/120.
- RTG Amsterdam 17 augustus 2010, ECLI:NL:TGZRAMS:2010:YG0512.
- RTG Amsterdam 10 augustus 2010, ECLI:NL:TGZRAMS:2010:YG0506, zaaknr. 2009/274.
- RTG Amsterdam 22 juni 2010, zaak nr. 09/220.
- RTG Eindhoven 31 mei 2010, ECLI:NL:TGZREIN:2010:YG0330, nr. 09148.
- RTG Amsterdam 2 februari 2010, ECLI:NL:TGZRAMS:2010:YG0200, nr. 2008/362 *GZP*.
- RTG 's-Gravenhage 8 december 2009, *MC* 2010, p. 1274.
- RTG Amsterdam 1 september 2009, zaaknr. 2008/215.
- RTG Amsterdam 24 maart 2009, *GJ* 2009/70.
- RTG 's-Gravenhage 3 februari 2009, zaaknr. 2007, O190.
- RTG Zwolle 29 januari 2009, *MC* 2009, p. 1291, *Stcrt.* 2009, 89.

- RTG Amsterdam 13 januari 2009, zaaknr. 07/230.
- RTG Eindhoven 12 mei 2008, zaak nr. 08/150.
- RTG Eindhoven 22 oktober 2007, zaaknr. 06/160.
- RTG Amsterdam 9 oktober 2007, zaaknr. 06/342, *GJ* 2008/47.
- RTG Amsterdam 12 september 2007, nr. 07/268.
- RTG 's-Gravenhage 14 november 2006, *MC* 2007, p. 160-162.
- RTG Amsterdam 13 juni 2006, nr. 2005/009.
- RTG Zwolle 13 oktober 2005, *GJ* 2006/6.
- RTG Eindhoven 28 augustus 2003, *Stcrt.* nr. 220, p. 18.
- MT Groningen 28 november 1956, *NJ* 1957/366.

Curriculum vitae

Mirjam Sombroek-van Doorm is op 26 april 1968 geboren te Zeven (Duitsland). Na haar middelbare schooltijd in Dokkum studeerde zij Frans aan de Sorbonne (Paris III). Vervolgens behaalde zij haar meestersdiploma aan de Universiteit Leiden (1993). Ook voltooide zij in Leiden haar studie Franse taal- en letterkunde (1996). Dit proefschrift heeft zij geschreven naast haar functie als directeur van het E.M. Meijers Instituut & Graduate School van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Leiden.

Zie voor eerdere publicaties op het gebied van het (gezondheids)recht: <https://www.universiteitleiden.nl/medewerkers/mirjam-sombroek-van-doorm/publicaties#tab-4>.

Sinds 2017 is zij tevens werkzaam als tuchtrechter bij het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Amsterdam en verzorgt zij bachelor- en masteronderwijs voor de afdeling Jeugdrecht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Leiden.

In de boekenreeks van het E.M. Meijers Instituut van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden zijn in 2017 en 2018 verschenen:

- MI-279 B.J.G. Leeuw, F.P. Ölçer & J.M. Ten Voorde (red.), *Leidse gedachten voor een modern straf(proces)recht*, Den Haag: Boom juridisch 2017, ISBN 978 94 6290 392 0
- MI-280 J. Tegelaar, *Exit Peter Paul? Divergente toezichthoudersaansprakelijkheid in de Europese Unie voor falend financieel toezicht, gezien vanuit het Europeesrechtelijke beginsel van effectieve rechtsbescherming*, (Jongbloed scriptieprijs 2016), Den Haag: Jongbloed 2017, ISBN 978 90 8959 129 6
- MI-281 P. van Berlo et al. (red.), *Over de grenzen van de discipline. Interactions between and with-in criminal law and criminology*, Den Haag: Boom juridisch 2017, ISBN 978 94 6290 390 6
- MI-282 J. Mačkić, *Proving Discriminatory Violence at the European Court of Human Rights*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-283 D.V. Dimov, *Crowdsourced Online Dispute Resolution*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017, ISBN 978 94 0280 578 9
- MI-284 T. de Jong, *Procedurale waarborgen in materiële EVRM-rechten*, (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2017, ISBN 978 90 1314 413 0
- MI-285 A. Tonutti, *The Role of Modern International Commissions of Inquiry. A First Step to Ensure Accountability for International Law Violations?*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-286 W. de Heer, *Gelijkheid troef in het Nederlandse basisonderwijs*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017, ISBN 978 94 028 0697 7
- MI-287 J. Wieland, *De bescherming van concurrentiebelangen in het bestuursrecht*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2017, ISBN 978-94-6290-427-9
- MI-288 D.M. Broekhuijsen, *A Multilateral Tax Treaty. Designing an instrument to modernise international tax law*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-289 L. Kovudhikulrungsri, *The right to travel by air for persons with disabilities* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-290 C.A. Hage, *Handhaving van privaatrecht door toezichthouders* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2017
- MI-291 M. Diamant, *Het budgetrecht van het Nederlandse parlement in het licht van het Europees economisch bestuur* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2017, ISBN 978 90 1314 555 7
- MI-292 R. Passchier, *Informal constitutional change. Constitutional change without formal constitutional amendment in comparative perspective* (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-293 T.P.A. Leclerc, *Les mesures correctives des émissions aériennes de gaz à effet de serre. Contribution à l'étude des interactions entre les ordres juridiques en droit international public*, Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-294 M. Fink, *Frontex and Human Rights. Responsibility in 'Multi-Actor Situations' under the ECHR and EU Public Liability Law*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017
- MI-295 B.A. Kuiper-Slendeboek, *Rechter over Grenzen. De toepassing en interpretatie van internationaal recht in het Nederlands privaatrecht*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017, ISBN 978 94 0280 886 5
- MI-296 Y.N. van den Brink, *Voorlopige hechtenis in het Nederlandse jeugdstrafrecht. Wet en praktijk in het licht van internationale en Europese kinder- en mensenrechten*, (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2017, ISBN 978 90 1314 683 7; e-ISBN 978 90 1314 684 4
- MI-297 M.L. Diekhuis-Kuiper, *Het woord en de daad. Kenmerken van dreigbrieven en de intenties waarmee ze geschreven werden*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom Criminologie 2017, ISBN 978 94 6236 795 1
- MI-298 Y.N. van den Brink et al., *Voorlopige hechtenis van jeugdigen in uitvoering. Een exploratief kwantitatief onderzoek naar rechterlijke beslissingen en populatiekenmerken*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2017, ISBN 978 94 6240 455 7
- MI-299 V. Borger, *The Transformation of the Euro: Law, Contract, Solidarity*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2017

- MI-300 N.N. Koster, *Crime victims and the police: Crime victims' evaluations of police behavior, legitimacy, and cooperation: A multi-method study*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018
- MI-301 J. Zhu, *Straightjacket: Same-Sex Orientation under Chinese Family Law – Marriage, Parenthood, Eldercare*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018
- MI-302 X. Li, *Collective Labour Rights and Collective Labour Relations of China*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018, ISBN 978 94 0280 924 4
- MI-303 F. de Paula, *Legislative Policy in Brazil: Limits and Possibilities*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018, ISBN 978 94 028 0957 2
- MI-304 C. Achmad, *Children's Rights in International Commercial Surrogacy: Exploring the challenges from a child rights, public international human rights law perspective*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018, ISBN 978 94 028 1061 5
- MI-305 E.B. Beenakker, *The implementation of international law in the national legal order – A legislative perspective*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018
- MI-306 Linlin Sun, *International Environmental Obligations and Liabilities in Deep Seabed Mining*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018
- MI-307 Qiulin Hu, *Perspectives on the Regulation of Working Conditions in Times of Globalization – Challenges & Obstacles Facing Regulatory Intervention*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018
- MI-308 L.M. de Hoog, *De prioriteitsregel in het vermogensrecht*, (diss. Leiden), Vianen: Proefschrift maken.nl 2018
- MI-309 E.S. Daalder, *De rechtspraakverzamelingen van Julius Paulus. Recht en rechtvaardigheid in de rechterlijke uitspraken van keizer Septimius Severus*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2018, ISBN 978 94 6290 556 6, ISBN 978 94 6274 946 7 (e-book)
- MI-310 T.H. Sikkema, *Beginsel en begrip van verdeling*, (diss. Leiden), Vianen: Proefschrift maken.nl 2018, ISBN 978 94 9301 997 3
- MI-311 L. Kools, *Essays on wealth, health and data collection*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018, ISBN 978 94 0281 168 1
- MI-312 S. Voskamp, *Onderwijsovereenkomst. Contractenrechtelijke leerstukken toegepast op de rechtsverhouding tussen school, leerling en ouders in het primair en voortgezet bekostigd onderwijs*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2018, ISBN 978 94 6290 585 6
- MI-313 S. van der Hof e.a. (red.), *Recht uit het hart*, (liber amicorum W. Hins), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018, ISBN 978 94 028 1310 4
- MI-314 D. Kong, *Civil Liability for Damage caused by Global Navigation Satellite System*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2018
- MI-315 T.B.D. van der Wal, *Nemo condicit rem suam. Over de samenloop tussen de rei vindicatio en de condictio*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2019
- MI-316 R. Zandvliet, *Trade, Investment and Labour: Interactions in International Law*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2019
- MI-317 M. de Jong-de Kruijf, *Legitimiteit en rechtswaarborgen bij gesloten plaatsingen van kinderen. De externe rechtspositie van kinderen in gesloten jeugdhulp gezien vanuit kinder- en mensenrechten*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2019
- MI-318 R.J.W. van Eijk, *Web Privacy Measurement in Real-Time Bidding Systems. A Graph-Based Approach to RTB system classification*, (diss. Leiden), Amsterdam: Ipskamp Printing 2019, ISBN 978 94 028 1323 4
- MI-319 M.P. Sombroek-van Doorm, *Medisch beroepsgeheim en de zorgplicht van de arts bij kindermishandeling in de rechtsverhouding tussen arts, kind en ouders*, (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2019, ISBN 978 94 6236 906 1